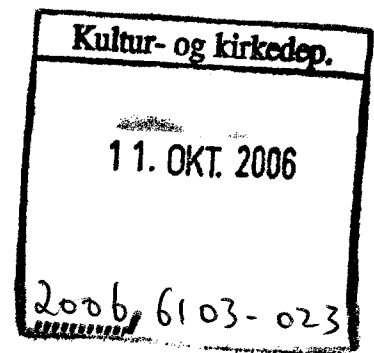

Bingo & Lotteriforbundet
FORENINGSLIVETS STØTTESPILLER

Høringsuttalelse

til

**Kultur- og kirke- og kirkedepartementets høringsbrev 21.08.06 om
forslag til endringer av regelverket for gevinstautomater.**

Innledning

BLF vil innledningsvis bemerke at vi er svært tilfreds med at departementet har tatt hensyn til vår siste høringsuttalelse om de svake driftsmarginene ved bingo. Som et flerspillkonsept som har gjennomgått store omstillinger de siste årene, er bingoene fortsatt svært sårbare for enhver endring som kan ramme driftsgrunnlaget.

Vår holding til departementets høringsbrev kan oppsummeres slik:

- BLF har ingen vesentlige innvendinger til forslagene om nattestenging av gevinstautomater, pliktig informasjonsmerking, avslått/reduert lyd og forslaget om sektoravgift.
- BLF motsetter seg forslaget om å endre fordelingsnøkkelen for gevinstautomatene. Forslaget vil ikke øke formålenes inntekter, fordi et stort antall automater blir ulønnsomme for operatører og lokalinnehavere og derved trekkes ut av markedet. Bingoenes lokalinnehaverprovisjon vil falle med ca 6,3 millioner kroner i første halvår 2007 pga seddelforbudet og ny fordelingsnøkkel. Bingoene kan ikke tåle en ytterligere nedgang i inntjeningen på toppen av de lave driftsmarginene bingoene har som følge av de nye overskuddkravene til formål fra bingo. Dersom overskuddsnøkkelen endres, bør kravene til formålets andel fra hovedspillet endres tilbake til 2005-nivå, dvs 10 %.

BLF er svært bekymret for signalene statsråd Giske har gitt om at regjeringen vil innføre totalforbud for gevinstautomater og vurdere forbud for bingoautomater fra 1/7-2007¹. Vi vil derfor benytte anledningen til å kommentere disse forslagene i vårt høringssvar.

1. Nattestengning, informasjonsmerking, lyd og sektoravgift

Enkelte bingoer har lenge hatt en tradisjon for å arrangere nattbingo 1-4 ganger pr. mnd som et rusfritt underholdningstilbud i helgene, men ut over dette tilbudet stenger samtlige bingoer før midnatt. BLF har derfor ingen innvendinger til forslaget om at gevinstautomatene skal være avslått mellom midnatt og kl.07.00 på morgenen.

BLF har heller ingen innvendinger til forslaget om pliktig informasjonsmerking av automatene. De aller fleste entreprenører har allerede merket automatene med Lotteri- og Stiftelsestilsynets klistremerker med opplysninger om telefonnummeret til Hjelpelinjen. Mange bingoer har også lagt ut brosjyrer og annet informasjonsmateriell til spillere om skadevirkninger av spill.

BLF mener at ansvaret for informasjonsmerkingen bør legges til entreprenør og lokalinnehaver. Organisasjonene som innehar tillatelsen er ikke til stede i den daglige driften og har heller ikke mulighet til å kontrollere at påbudet etterleves.

Ved de aller fleste bingoer har gevinstautomatene vært oppstilt i samme lokale som hovedspillet skjer, med lyden avslått for ikke å forstyrre hovedspillet. BLF har derfor ingen innvendinger til forslaget om at lyden skal slås av eller reduseres til et minimum. Departementet begrunner forslaget med at det er ønskelig å redusere de oppmerksomhetsskapende egenskapene ved automatene, så lenge disse står oppstilt i

¹ Verdens Gang 19.08.06

alment tilgjengelige lokaler, som bensinstasjoner, kjøpesentre og lignende. Ut fra denne argumentasjonen tolker BLF det slik at det bør kunne være tillatt med noe lyd på automater som står i bingolokaler med 18-årsgrense hvor spillerne selv oppsøker lokalet for å spille.

BLF tar forslaget om å innføre sektoravgift på kr 1 000,- pr automat, til etterretning.

2. Fordelingen av automatoverskuddet

BLF kan ikke støtte forslaget om å endre gjeldende fordelingsnøkkel for inntektene fra gevinstautomater.

Bingo er et flerspillkonsept hvor summen av samtlige spill bidrar til bingoenes driftsgrunnlag. Endringer som virker inngripende i omsetningen fra automatene, innebærer en nedgang i bingoenes lokalinnhaverprovisjon. Effektene av seddelforbudet for gevinstautomatene, kan derfor ikke ses isolert fra bingoenes samlede rammevilkår. En ytterligere reduksjon av lokalinnhaverprovisjonen fra 20 – 15 % av omsetningen, vil få store konsekvenser for bingoenes økonomi.

2.1. Effekter av seddelforbudet

Det står utplassert ca 600 gevinstautomater i bingolokaler. I 2004 var netto omsetning for gevinstautomater oppstilt i bingolokaler ca 114 millioner kr ². Av dette mottok bingoene 20 % i lokalinnhaverprovisjon, dvs ca 23 millioner kr.

Lotteritilsynet anslår at nettoomsetningen for gevinstautomater økte med ca 4,5 % fra 2004 til 2005 ³. Vi må anta at omsetningen for automatene i bingolokaler økte tilsvarende. Netto omsetning for automatene i bingohaller kan derfor stipuleres til ca 119 millioner i 2005, og bingoenes lokalinnhaverprovisjon kan stipuleres til ca 24 millioner.

Lotteri- og stiftelsestilsynet har anslått at omsetningen på gevinstautomatene har falt med ca 35 % seddelforbudet ble innført ⁴. BLF har ikke eksakte tall på hvor stor effekt seddelforbudet har hatt for gevinstautomatene i bingohaller. Gitt at den generelle nedgangen i markedet også gjelder bingo, vil seddelforbudet redusere omsetningen med ca 20 millioner kr for siste halvår 2006. Omsetningen for gevinstautomatene i bingohallene vil derved utgjøre ca 99 millioner kr i 2006, og bingoenes godtgjørelse faller til ca 20 millioner kr i 2006. **For 2006 kan effekten av seddelforbudet alene komme til å redusere bingoenes inntekter med ca 4 millioner kr sammenlignet med 2005.**

Dersom fordelingsnøkkelen endres slik departementet har forslått, vil tapet øke betraktelig i første halvår 2007:

Omsetningen for automatene i første halvår, ville normalt utgjort ca 59,5 millioner (tall for 2005). Seddelforbudet kan komme til å redusere omsetningen med 35 %, til 24,5 millioner. Av dette skal bingoene ha en lokalinnhaverprovisjon på 15 %, dvs ca 3,7 millioner kroner.

² Lotteritilsynet: Statistikk for 2004, side 36

³ Lotteriti- og stiftelsestilsynet : årsmelding 2005 side 20

⁴ Norsk Telegrambyrå 15.09.06

Sammenlignet med 2005, kan **bingoenes lokalinnehaverprovisjon bli redusert med totalt 6,3 millioner kroner i løpet av første halvår 2007.**

BLF frykter at innehaverprovisjonen i realiteten vil bli redusert med mye større beløp. De urovekkende signalene vi har mottatt fra entreprenørene, tyder på at entreprenørene vil trekke et stort antall automater ut av markedet dersom entreprenørenes andel av overskuddet reduseres fra 40 % til 25 %.

2.2. Omsetningen fra andre spill øker ikke

BLF har tidligere advart myndighetene mot å regulere spillmarkedet ut fra en antagelse om at innstramminger i gevinstautomatmarkedet vil føre til økt omsetning på andre legale spill.

Seddelforbudet har kun virket i 3 måneder, og det er for tidlig å trekke endelige konklusjoner ut fra det tallmaterialet som nå foreligger. De signaler BLF har mottatt så langt, tyder på at seddelforbudet ikke har ført til noen økning i omsetningen på de andre bingoonseptene, herunder bingoautomater.

BLF har derimot mottatt mange signaler på at omsetningen for hovedspillet går ned. Selv om bingoene har fått adgang til å øke enkeltgevinstene og størrelsen på Jack-pott, har bingoene redusert samlet gevinstandel. Maksimalt fradrag for gevinster før beregning av formålets andel, ble fastsatt til 75 % i 2005 og fradraget ble ytterligere redusert til 70 % i 2006. Dette har ført til at bingoene linker flere haller sammen enn tidligere. Gevinstene blir derved mye vanskeligere å oppnå, og hovedspillet blir mindre attraktivt for spillerne.

2.3. Reduserte inntekter fra automatene bør gjenspeiles i overskuddskravene fra bingo

Lotteri- og stiftelsestilsynet har ikke ferdigstilt statistikk for 2005. Det foreligger derfor dessverre ingen tall over økningen til formål for 2005, etter at formålets andel fra hovedspillet økte til 10 %. Til tross for sterke motforestillinger fra BLF, ble forskriften skjerpet på nytt med virkning fra 01.01.2006, slik at formålets andel økte til 15 % av netto omsetning.

De nye kravene til overskudd fra 2006, innebærer at en bingo som omsetter for 1 mill kr pr. mnd skal utbetale kr 240 000 mer til formål i 2006 enn i 2005.

Første utbetaling til formål for 2006 skal iflg bingoforskriften skje i forbindelse med halvårsregnskapet i august. Pr i dag foreligger det ingen oversikt på antallet bingoer som ikke har maktet å innfri de nye kravene til formål for første halvår.

Bingoene er svært sårbare for en nedgang i provisjonen fra automatene på toppen av disse kravene. **Dersom lokalinnehaverprovisjonen på automatene reduseres, mener BLF at kravene til formålets andel fra hovedspillet bør reduseres til 10 %.**

3. Synspunkter på signalene om totalforbud

BLF har merket seg statsrådens signaler om å innføre et totalforbud på gevinstautomater fra 01.07.2007. Bingo har spilleappell blant publikum som et flerspillkonsept, og ethvert spillekonsept som forsvinner, vil få ringvirkninger i forhold til bingoenes økonomi. **Et totalforbud fra 1/7, vil i verste fall redusere bingoenes inntekter fra automatene med**

mer enn 20 millioner kr, da inntektene vil falle fra ca 24 millioner kr til 3,7 millioner kr i 2007 (ref våre beregninger i punkt 2.1. ovenfor)

Statsråden har også signalisert at departementet vil avvente en beslutning om forbudet også skal gjelde for bingoautomater, til det foreligger mer statistikk fra Hjelpelinjen om spilleatferd knyttet til bingoautomatene.

BLF vil på det sterkeste motsette seg et totalforbud på bingoautomater.

Flere viktige sosialpolitiske hensyn er allerede ivaretatt ved at automatene utelukkende står oppstilt i lokaler med 18-årsgrense, og under oppsyn av betjeningen. I motsetning til forretninger, kiosker, bensinstasjoner og lignende lokaler, må spilleren *oppsøke et bingolokale i den hensikt å spille*. Vi minner om at Stortinget også uttrykte tvil om hvorvidt Norsk Tippings monopol skulle gjøres gjeldende for bingoautomatene.

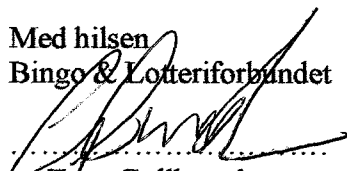
Det er etter vår oppfatning forhastet å forby bingoautomater, uten *først* å forsøke å løse eventuelle problemskapende elementer ved automatene gjennom regulering.

Myndighetene har tidligere signalisert at det kan komme typegodkjenningskrav for bingoautomater. Slike krav bør baseres på forskning og BLF er selvfølgelig åpen for å samarbeide om enhver regulering av automatene.

Bingoene er allerede svært utsatt for konkurranse. Til tross for at mange bingoer er nedlagt de seneste årene, har ikke omsetningen økt på de bingoene som fortsatt eksisterer i markedet. Bingoautomatene har avgjørende betydning for bingoenes driftsgrunnlag. De elektroniske sidespillene (databingo og bingoautomater) sto for ca 60 % av bingoenes netto omsetning i 2004. Uten bingoautomater, vil bingoene miste sitt driftsgrunnlag. Det kan neppe være ønskelig at spillere forlater bingo, som er ansett som et lavrisikospill i forhold til spilleavhengighet, i forhold til andre typer spill. For hver bingo som nedlegges, mister lokalsamfunnet en viktig sosial møteplass.

Av formålenes andel fra den samlede omsetningen ved bingo, sto bingoautomatene alene for 49-56 % i 2003 og hele 75-81 % i 2004⁵. I 2004 ble det overført i alt 47 millioner kr til formål fra entreprenørbingo. Vårt svært forsiktede anslag, viser at andelen til formål vil øke til minimum 75 millioner i 2005 og kanskje utgjøre en fordobling i forhold til 2004. Siden 2001 har nærmere 1 500 foreninger mistet sine inntekter fra bingo⁶ (med og uten entreprenør). Dette tallet bør ikke øke ytterligere.

Med hilsen
Bingo & Lotteriforbundet

Tage Gullbrandsson
Styreleder

Oslo, 10.10.2006

⁵ Lotteritilsynet: Statistikk 2003 side 34 og 35, statistikk for 2004, side 34 og 35

⁶ BLFs høringsuttalelse april 2006 til departementets høringsbrev 22.02.2006